

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ....

ที่ประธานรัฐสภาเห็นชอบให้เชิญชวน

**บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช ....**

หลักการ

ให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ
ได้ เพื่อเสริมสร้างกลไกตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจในระบอบประชาธิปไตย

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยสมควรรับรองบทบาทของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจ
ขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีอำนาจในการตรวจสอบและลงโทษบุคคลและองค์กรต่างๆ อันกระทบกระเทือน
ต่อหลักนิติธรรม ประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม จึงสมควรมีกลไกที่
ประชาชนสามารถเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระได้ โดยหลักการดังกล่าวเคยปรากฏ
ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และ ๒๕๕๐ อันเป็นการสร้างสมดุลและความยืดหยุ่นระหว่าง
องค์กรอิสระกับประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย เพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและความรับผิดชอบต่อประชาชนใน
ระบอบประชาธิปไตย จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้

ที่ประธานรัฐสภาเห็นชอบให้เชิญชวน

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๓๑/๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

“มาตรา ๒๓๑/๑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภาจำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาหรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหาว่าผู้ตรวจการแผ่นดินผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ในการยุติธรรม ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายหรือฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง โดยยื่นต่อประธานรัฐสภาพร้อมด้วยหลักฐาน ตามสมควร หากประธานรัฐสภาเห็นว่ามีความเห็นสมควรสงสัยว่ามีการกระทำตามที่ถูกกล่าวหา ให้ประธาน รัฐสภาเสนอเรื่องไปยังประธานศาลฎีกาเพื่อตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมือง และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ เพื่อไต่สวนหาข้อเท็จจริง โดยให้นำความในมาตรา ๒๓๖ และมาตรา ๒๓๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๔๕/๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

“มาตรา ๒๔๕/๑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภาจำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาหรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหาว่ากรรมการตรวจเงินแผ่นดินผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวย ผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่ง หน้าที่ในการยุติธรรม ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายหรือฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง โดยยื่นต่อประธานรัฐสภาพร้อมด้วยหลักฐาน ตามสมควร หากประธานรัฐสภาเห็นว่ามีความเห็นสมควรสงสัยว่ามีการกระทำตามที่ถูกกล่าวหา ให้ประธาน รัฐสภาเสนอเรื่องไปยังประธานศาลฎีกาเพื่อตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมือง และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ เพื่อไต่สวนหาข้อเท็จจริง โดยให้นำความในมาตรา ๒๓๖ และมาตรา ๒๓๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๔๗/๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

“มาตรา ๒๔๗/๑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภาจำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาหรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหาว่ากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติผู้ใดมีพฤติการณ์ ร่ำรวยผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิด ต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง โดยยื่นต่อประธานรัฐสภาพร้อมด้วย

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ....

ที่ประธานรัฐสภาเห็นชอบให้เชิญชวน

หลักฐานตามสมควร หากประธานรัฐสภาเห็นว่ามีความสมควรสงสัยว่า มีการกระทำตามที่ถูกกล่าวหา ให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องไปยังประธานศาลฎีกาเพื่อตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมืองและมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ เพื่อไต่สวนหาข้อเท็จจริง โดยให้นำความในมาตรา ๒๓๖ และมาตรา ๒๓๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ....

ที่ประธานรัฐสภาเห็นชอบให้เชิญชวน

**บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช ....**

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ต่อรัฐสภาและได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญฯ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างรัฐธรรมนูญฯ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยสมควรรับรองบทบาทของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีอำนาจในการตรวจสอบและลงโทษบุคคลและองค์กรต่างๆ อันกระทบกระเทือนต่อหลักนิติธรรม ประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม จึงสมควรมีกลไกที่ประชาชนสามารถเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระได้ โดยหลักการดังกล่าวเคยปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และ ๒๕๕๐ อันเป็นการสร้างสมดุลและความยืดหยุ่นระหว่างองค์กรอิสระกับประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย เพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและความรับผิดชอบต่อประชาชนในระบอบประชาธิปไตย จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้

๒. สาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญฯ

กำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อเข้าสู่กระบวนการพิจารณาถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามหมวด ๑๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยออกจากตำแหน่งได้ด้วยกลไกเดียวกับการเข้าชื่อถอดถอนกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หากพบว่าบุคคลดังกล่าวมีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง